

I 2017 fejrer vi 500 året for reformationen. I den anledning bringer vi en række små artikler med reformatoriske temaer i Båndet. Jubilæet er en anledning til, at vi holder væsentlige reformatoriske anliggender frem, som fortsat har betydning.

Det sjette tema er "Troen alene"

Troen alene

Udtrykket troen alene er en af de formuleringer, der er bundet til reformationen. Luther genopdagede troen alene som fundament for frelsen, frem for troen og gerningen. Den katolske teologi udviklede sig til at handle om tro og gerninger. Konsekvensen af det blev mange ting; For Luther betød det manglende frelsesvished og frygt for sin salighed. Det er en naturlig konsekvens af at sige, at frelsen er afhængig både af tro og gerning. Grunden til denne virkelighed er, at hvis vi frelses af tro og gerninger, så melder spørgsmålet sig ret hurtigt: Hvornår har jeg gjort nok? Og hvor meget skal jeg fortsætte med at gøre? Når disse spørgsmål rejses, så forsvinder muligheden for frelsesvished.

Luthers opdagelse var, at det ikke var det, Bibelen siger. Denne virkelighed skal vi se lidt på ud fra et par af Paulus' breve. I Gal 2,16 skriver Paulus: "Men fordi vi ved, at et menneske ikke gøres retfærdigt af lovgerninger, men kun ved tro på Jesus Kristus". Paulus bruger en tilsvarende formulering i Rom 3,28.

I Gal 2,16 fortætter Paulus: "For af lovgerninger vil intet menneske blive retfærdigt". Troen alene er vendt mod den tanke, at troen sammen med gerninger er fundamentet for frelse.

I Apg 16 fortæles om en fangevogter, der møder Paulus i Filippi. Da Paulus bliver underfuldt befriet fra fængslet, går det op for fangevogteren, at Paulus har en speciel funktion. Derfor stiller han spørgsmålet: "Hvad skal jeg gøre for at blive frelst" (16,30). Dertil svarer Paulus: "Tro på Herren Jesus, så skal du og dit hus blive frelst" (v.31). Det viser, at troen er det afgørende element i frelsens virkelighed.

Hvad er tro?

Når vi har slået fast, at vi frelses af tro alene, er det næste naturlige spørgsmål: Hvad er tro? Bibelen lægger op til, at tro både har en "ydside" og en "inderside". Troens ydside er, at vores tro har et bestemt indhold: Vi tror ikke på Allah, eller Muhammed. Vi tror på Jesus Kristus, sådan som han har åbenbaret sig i Bibelen. Den kristnes tro er grundlæggende en tro, der er formet af Bibelen. I Hebr 11,1 kaldes troen for "fast tillid til det, der håbes på, overbevisning om det der ikke ses". Her er et element af troen, at den holder noget for sandt. Det er en overbevisning.

Men tro er mere end det at holde noget for sandt. I Jak 2,19 skriver Jakob: "Du tror, at Gud er én; det gør du ret i. Det tror de onde ånder også – og skælver." – Her pe-

ger Jakob på, at troen er mere end at holde for sandt. Jakobs pointe er, at troen også er mere. Troen har også en personlig dimension. Det er troens inderside; Troen der opdager, at Jesus døde for min skyld, og at Jesus døde for at frelse mig. Denne opdagelse er troens inderside: Det skete for mig.

Troen kan også sammenlignes med et anker. Et anker griber fat i havbunden, og derfor ligger skibet fast. Troen er et anker, der så at siges griber fat om Jesus og holder os fast.

Tro og gerning

I vores vesteuropæiske sammenhæng tænker vi ofte at troens modsætning enten er "viden" eller "tvivl". I lyset af Bibelen må vi forholde os skeptisk til i hvert fald den første modsætning; Tro og viden er ikke modsætninger; Troen griber fat i nogle begivenheder i historien, som vi kan vide noget om. Derfor er modstillingen mellem tro og viden ikke helt præcis. For Paulus er modsætningen til tro først og fremmest gerning.

Når vi har sagt, at vi frelses af tro alene, så opstår der et nyt spørgsmål: Hvor hører gerningerne hjemme i den frelstes liv? Det spørgsmål har splittet folk og var et afgørende spørgsmål i reformationen. Man har forsøgt at svare på det med følgende sætning: "Troen frelser alene, men troen er aldrig alene". Formuleringen fanger

meget fint Paulus' tankemåde. Galaterbrevet er et godt eksempel på det. Brevet viser, at Paulus både kan sige, at troen frelser alene, samtidig med at han taler om gerningerne. I 2,16 understreger Paulus retfærdiggørelse ved tro alene. I 3,1-5 peger han på, at Gud gav menigheden Guds Ånd ved tro alene; I 3,14 understreger han, at vi har fået Ånden ved tro. Denne modtagelse af Ånden vender Paulus tilbage til i begyndelsen af kapitel 4.

Nå jeg understreger denne modtagelse af Ånden, er det fordi Paulus i slutningen af brevet udfolder den troendes hverdagsliv, og her spiller Ånden igen en central rolle. I 5,16 siger Paulus, at vi skal "leve i Ånden", og i 5,18 går han et skridt videre og siger, at vi "drives af Ånden". Dermed bliver Helligånden den centrale "aktør" i den troendes liv. Når vi lykkes med troen og gerningerne, så er det Åndens gerning i vores liv.

Jesus taler i slutningen af bjergprædikenen om, at et godt træ bærer gode frugter. Det er en anden måde at formulere pointen på: Træet er ikke godt, fordi det bærer gode frugter, men træet bærer god frugt, fordi det er et godt træ. Vi frelses af tro alene, men troen er aldrig alene.

Christian Støvring Maymann

